



KLEMEN PISK

## Dikcija

Živela je mlada plesalka, vpisana v eno od plesnih društev, kamor je zahajala med tednom, ob vikendih pa nastopala v televizijski oddaji kot članica pomanjkljivo oblečene skupine. Zmogla je razmakniti noge v špago, jih iztegnjene dvigniti do nosu in še prek glave, pripognila se je globoko, njeno gibanje je bilo prefinjeno. Plod dolgotrajnega treninga, trde volje in neskončne želje po javnem razkazovanju. Imela je obraz boginje, zelenkasto modre oči, ki so spreminjale barvo glede na svetlobo, pravičen, majhen arijski nos, dolge, pri ušesih pristrizhene rjave lase, tako da si videl zlate uhane, izredno vitko postavo in ravno prav napeto zadnjico. Nemogoče in naravnost grešno je bilo pomisliti, da so iz te zadnjice kdajkoli uhajali plini ali da so po njenem zdravem, z izbrano hrano napolnjenem črevesju polzele fekalije in silovito pljuscale v školjko. Gospodična Popolna, če si jo drznem tako imenovati, je pazila na svoj videz in hodila h kozmetičarki, ki ji je odstranjevala dlake na nogah in z majhno iglico prebadala podkožne mozolje ob očesih. Z njo se je rada zapletla v ženski pogovor, tako imenovani small talk, in nekoč ji je med drugim rekla:

“Ej, mislm, ful dobr je blo zanj, ej, tak performans, da dol padeš, ej, šit, noro, tolk sem se znorela na žuru. Ja, tut on je bil tam, ej, faca, ful faca. Didžej Johnny. D best zgleđa, super se napravlja, sam kaj, ko je zmer tolk važn.”

Mimo kozmetičnega salona je ravno tedaj prišel znani slovenski dramatik. Ker je bilo okno odprto, je slišal izrečeni stavek in se v trenutku navdušil. Poblisnilo se je v njegovih

umetniški glavi, v njej se je porodila genialna ideja, zato je brž stekel domov, pograbil nalivno pero in začel pisati novo dramo. Vedno se je zavzemal za verizem, torej za strogo posnemanje objektivne resničnosti, opazoval je ljudi na vsakem koraku, zanimalo ga je, kako se obnašajo in kakšen jezik uporabljajo. Dramatika je bila po njegovem mnenju v krizi prav zato, ker se je preveč oddaljila od navadnega, preprostega človeka in premalo upoštevala njegove percepcijske potrebe; dramatik pa je hotel vzpostaviti stik z občinstvom, mu ponuditi razumljive, zabavne dialoge, da jim bo z užitkom sledilo od začetka do konca. Plesalkin stavek ga je presunil tako močno, da se je začel poglobljati v slengovsko govorico mladih in je v beležnico zapisal vsako nenavadno besedo, ki jo je slišal bodisi med popivanjem s študenti dramske igre v gostilni ali med poslušanjem šolarčkov na mestnem avtobusu, s katerim se je vozil v svoje neprofitno, od države dodeljeno stanovanje. Nastala je drama o didžejih in plesalkah, o tem, kako funkcionirajo med sabo, kakšne globoke misli izrekajo, medtem ko se opredeljujejo o sodobni popularni glasbi.

Ker je bil vpliven in je imel strašno moč, je delo spravil na oder mimo razpisa že po enem mesecu. Na ministrstvu za kulturo niso imeli občutka krivde, rade volje so mu dali denar za uprizoritev, saj so vedeli, da se je vendarle našel nekdo, ki bo rešil slovenski teater iz krize. Ko je razdelil dramo med igralce, so bili prijetno presenečeni. "Končno en pameten tekst, matr!" so rekli in marsikdo med njimi je prvič užival pri igri in se povsem poistovetil z vlogo. Zgodila se je velika uspešnica, občinstvo je drlo v gledališče, staro in mlado se je zabavalo in jokalo, pokalo od smeha.

Med občinstvom je sedel tudi vpliven režiser slovenskih filmov. Instinktivno je začutil, da bi iz drame lahko nastal odličen film, zato je po predstavi v baru nagovoril okajenega dramatika, ga povabil na kozarec žganja in se z njim pobratil. Predstavil mu je svoj načrt o tem, kako bo predelal dramo, razložil mu je, da na filmskem skladu komaj čakajo na tak scenarij – in dramatik je, čeprav s precej težko, utrujeno glavo, zadovoljno pokimal. Komaj je še uspel ohranjati ravnotežje, naslanjal se je na točilno mizo in brundal.

Režiser, sicer tudi scenarist, je kar precej odstopal od prvotnega besedila. Mnogo reči je spremenil ali opustil, na nekaterih mestih kaj dodal, kajti želel je doseči boljše dinamiko, manjšo statičnost, večjo razgibanost prizorov, kar je za film nujno potrebno. Vključil je tudi pripadnika bosanske narodnosti. Ni dobrega slovenskega filma brez Bosanca in bosanščine, si je mislil, to vedno vžge pri ljudeh.

Vloga Bosanca je bila pisana na kožo človeku, ki je, čeprav je v Sloveniji dobil zatočišče, žensko in možnost za delo, rad javno pojamaral čez našo državo in čez naš narodni značaj. Motila ga je slovenska povprečnost in nesamozavest, strah pred tujci, nestrpnost, kritiziral je slovenski film, češ da se zanj potroši preveč denarja in z njim premalo zasluži. Kako pogumen je ta možakar, so razmišljali nekateri, kako brez dlake na jeziku govori, namesto da bi ponižno izkazoval hvaležnost in previdno molčal. Toda on si je upal, kajti ni bil naše gore list, imel je tako imenovana jajca, bolje rečeno moda, ki so bila vsekakor plodna, kar je

dokazovalo njegovo dete iz mešanega zakona. Seveda je znal v svojem še sveže pridobljenem slovarju slovenskih besed poiskati tudi nekaj pohvalnih – cenil je slovensko pridnost, našo nepopisno pripravljenost za delo, ki je bila v primerjavi z bosansko ležernostjo vsega zavidanja vredna lastnost, čeprav je dostikrat vodila v neizvirnost in mehaničnost. Vsekakor je Bosanec vlogo sprejel, ne zaradi denarja, ne zaradi navdušenja nad scenarijem, ne zaradi slave, temveč preprosto zato, ker se je v težkih vojnih razmerah doma naučil biti karitativen.

Režiser je dolgo iskal dekline, ki bi bila sposobna igrati plesalko, glavno junakinjo filma. Nobena izobrazena igralka ni zadovoljila njegovih strogih meril, preveč izumetničene in popačene so se mu zdele, ko jih je poslušal in opazoval na avdiciji, na kateri so morale poleg plesa obvladati še slengovsko govorico. Ta je bila vse prej kot naravna, igralko se niso znale vživeti v poseben govorni položaj, mislile so, da morajo ob vsaki slogovno zaznamovani besedi poudarjati tudi obrazno mimiko. Toda film ni teater, to sta dve ločeni, oddaljeni panogi, ki zahtevata vsaka svoj pristop. Režiser je obupano zmajeval z glavo in vsevprek zavračal mlade umetnice. Film je že visel na nitki in projekt bi skoraj propadel. Potem se je spomnil, da je dramatik dobil idejo za zgodbo, ko se je po naključju sprehajal mimo kozmetičnega salona. "Tam jo bom našel, naturščico!" je vzkliknil, oblekel svoj režiserski jopič in se napotil v lov za naravnim talentom.

Ko je gospodična Popolna dobila povabilo cenjenega režiserja, je zavreščala od navdušenja. To je storila tako pristno, da je postal filmski mojster še bolj prepričan v pravilnost svoje odločitve. Vedel je namreč, da se z glavno vlogo lahko spopade samo naturščik, torej človek, ki ni bil nikoli obremenjen z igralsko šolo in ga niso posiljevali s Shakespearjevim *Hamletom* ali pitali z Ionescovo absurdnostjo. In ta ženska ne samo, da je bila lepa oziroma popolna, kot smo jo že večkrat opredelili, bila je tudi nadarjena za film, skratka zelo filmična, karizmatična, energijo izžarevajoča in, kar je bilo najpomembnejše, sijajno, brezhibno izražajoča se v nizkem pogovornem jeziku. Na vaji je režiser opazil, da je zanjo veliko bolje, da se besedila ne nauči povsem na pamet, temveč ga prikroji po prirojenem občutku.

Ker je snemanje potekalo ravno v času svetovnega nogometnega prvenstva, se nekateri, predvsem moški igralci, niso mogli dobro osredotočiti na delo. Vseskozi so s strahom v očeh pogledovali režiserja. Bali so se, da bi se snemanje zavleklo in bi tako zamudili pomembne tekme. To je ugotovil tudi režiser, ki ni bil zadovoljen s premajhno zavzetostjo, zato se je odločil, da bo uvedel poseben snemalni urnik, ki bo upošteval razpored tekem. Potem ko mu je Bosanec izročil peticijo s podpisi vseh sodelujočih, ni imel druge izbire, kot da je dal na terenu postaviti ogrevano barako z velikim zaslonom, v kateri so skupaj spodbujali slovensko moštvo, dovolil je tudi, da so pili pivo. Včasih so postali zelo temperamentni, grizli so si nohte, si živčno mršili lase, ob vsakem zadetku kričali, razgrajali in nazdravljali. Celo gospodična Popolna, ki prej ni marala nogometa, je vzljubila ta šport, zlasti postavne italijanske mladeniče, za katere

je navijala, ker je menila, da imajo najlepše hlačke. Bosancu so se po eni strani zdeli Slovenci končno evropski narod, po drugi pa je bil močno zavisten, kar je skušal potlačiti tako, da je sam pri sebi ponavljal priimke naših nogometašev. Pragmatični režiser se je odločil, da bo spremenil scenarij in vključil nekaj nogometnih prizorov. Če je nogomet tako priljubljen, zakaj ne bi bil prisoten tudi v filmu – to bo zagotovo vžgalo pri ljudeh, si je mislil.

Po dveh mesecih je bil film končno posnet, treba ga je bilo še sestaviti oziroma zmontirati, kot se reče v filmskem žargonu. Njegov glavni namen je bila ta, da je želel prekiniti z domačijsko tradicijo in prikazati doslej zapostavljeno mestno okolje. Junaki so se vedli izredno urbano, se vozili s taksiji, zahajali v nočne klube, plesali in obvladovali sleng do potankosti. Njihovo vstopanje v svet odraslosti je bilo neuspešno, saj se niso zmogli poistovetiti z vrednotami starejših. Niso hodili v cerkev, namesto Boga so raje častili ikone popularne glasbe.

Prvo nedeljo po uspešni premieri je imel župnik iz majhne odročne alpske vasice Križe sledečo pridigo:

“So ljudje, ki niso nikoli izbrusili svoje dikcije in katerih izražanje je omejeno na nekaj fraz, ki jih stresajo iz ust tako samozavestno in hrupno, kot da so največji svetovni humoristi. Njihov humor pa je proletarski, infantilni, vse prej kot smešen, živalski in docela nekulturen. Kdor bi prešteval in analiziral njihov besedni zaklad, bi se ustavil pri nizki številki, kdor bi raziskoval skladenjske vzorce, pa bi dokazal še večjo revščino. Toda ker je teh preprostežev veliko, zlahka najdejo sebi primernega naslovnika. Kolikor bolj nizkotno se vedejo, toliko hitreje vzpostavijo stik – in celo privlačni so si med sabo. Krohotajo se in trepljajo po rami, duhovičijo na vso moč, bedasto se spogledujejo in izžarevajo dobrohotno naklonjenost. Njihova govorica, največkrat utemeljena na neslanih kmetavzarskih dovtipih, je prazna in nesistematična. Brez ideje. Brez koherence. Brez občutka za jezik. Naravnost žaljiva in v sramoto vsem velikim govorcem. Namesto da bi se svoje pritlehnosti zavedali in si za zgled vzeli na primer Seneko ali brali Dantejevo poezijo, ti civilizacijski izmečki celo krojijo usodo države. Povsod so se infiltrirali, srečamo jih tako v šolstvu kot politiki, tako v športu kot med umetniki. Ob vsaki priložnosti te posiljujejo s svojo navzočnostjo, da si jim primoran prisluhni, čeprav bi jih najraje strpal v geto, pa naj se tam ubadajo drug z drugim. A vendar, Bog je tisti, ki vse to opazuje – in le On bo na koncu presodil.”

# Dekan

Internet je res nekaj čudovitega. Pred kratkim sem vdrl v sistem dekana filozofske fakultete. Kakor za šalo sem mu izmaknil uporabniško ime in geslo. Zdaj ga imam, sulca, v njegovem imenu lahko pošiljam pošto uglednim profesorjem, magistrom, akademikom, doktorjem filozofske fakultete in jih kot dekan opominjam na razne nepravilnosti. In tako na primer napišem pismo mlademu docentu na rusistiki:

*·Spoštovani gospod dr. Manfreda!*

*Kot dekan filozofske fakultete vas moram opozoriti, da se ne obnašate v skladu s pravili, ki veljajo za univerzitetne profesorje. Zamujate na predavanja, med predavanji se ozirate skozi okno, žvečite, se praskate po glavi, na kateder stresate prhljaj, kar pa je najhuje – zadnjič sem vas videl, kako ste sunkovito odprli vrata, si naredili nekakšno smešno zeleno kapo in se tako odvrtno zahihitali neki asistentki, da je bilo še meni nerodno, čeprav sem sedel dvajset metrov stran v avtomobilu. Študenti so mi namreč naročili, naj vas opazujem. Gospod dr. Manfreda, kaj je narobe z vami? Nekam razposajeni ste videti. Ali ne bi morda odšli na dopust v Čateške toplice, kjer ima filozofska fakulteta zakupljenih kar nekaj apartmajev? Tam bi imeli na voljo najboljše strokovnjake: ruske zdravnike, ameriške psihiatre, kitajske maserje ... Če pa tega nočete, predlagam kompromis. Ponujam naslednjo rešitev: mislim, da bo tako za vas kot za nas najbolje, če vas v zimskem semestru premestimo v Verhojansk (mesto je znano po svežem in prijetnem podnebjju). Tamkajšnje delavce tovarne Balanser bi lahko poučevali slovenščino. Kaj menite? Mamljiva ponudba, kajne? Za datum odhoda in plačilo se bova dogovorila v mojem kabinetu, kjer se lahko oglasite v sredo med deseto in enajsto uro.*

*S spoštovanjem,  
dekan dr. Frane Zorman*

Profesor Pokveka je pred davnimi leti v svoji doktorski dizertaciji ovrigel Slodnjakovo raziskovalno metodo in tako skušal razvrednotiti delo velikega slovenskega znanstvenika. Oštejem ga in mu požugam, da si ne bo več drznil napadati poštenih krščanskih ljudi. Napišem:

*Spoštovani gospod dr. Pokveka!*

*Že dalj časa sem ogorčen nad vašim delom, najbolj pa me je prizadela vaša doktorska dizertacija, za katero menim, da rahlo "pušča". Kako ste se lahko spravili na ubogega Slodnjaka? Se sploh zavedate, kdo je bil Slodnjak? Še do kolen mu ne sežete. Mar mislite, da je znanstveno, če se takole spravljate na*



*mrtve ljudi? Mislite, da ste pomembna avtoriteta? Kje pa ste bili takrat, ko je bil stari dobri Slodnjak še živ? Ampak povedal vam bom, kaj ste vi ... Vi, gospod Pokveka, niste samo pokveka, ampak tudi krvoločni morilec – Slodnjakomorilec .... likvidator poštenih krščanskih duš. In tega kot dekan ne morem dopustiti. Predlagam, da odstopite s položaja. Kar pridite v ponedeljek v mojo pisarno, če si upate! Bova kako moško rekla ...*

*vaš nadrejeni dekan dr. Frane Zorman*

Pred kratkim je dr. Jože Kreda izdal knjigo o Prešernu. V prvem poglavju se sprašuje, ali se je Prešeren v otroštvu samozadovoljeval. To naj bi se dogajalo v Ribnici, ko je bil veliki slovenski pesnik – takrat še deček – na obisku pri svojem stricu. Prav v najstniškem onaniranju Kreda najde razlago Prešernove znamenite izjave na smrtni postelji: "O, kaj je bilo meni tiste Ribnice treba?" Na Kredovo hipotezo se je oglasil dr. Kmitic s kritičnim člankom v Delu, v katerem med drugim ugotavlja, da "poezija niso poscane gate".

Najprej napišem elektronsko pismo dr. Kmiticu:

*Spoštovani dr. Kmitic!*

*Prebral sem vaš članek v Delu, v katerem zmerjate dr. Kreda. Ogorčen sem, nimam besed. Pa kaj potem, če je gospod Kreda napisal, da si ga je Prešeren drkal. Ali si ga vi, gospod dr. Kmitic, nikoli niste vzeli v roke in drkali? Če še niste, predlagam, da to nemudoma storite. Ali pa poprosite dr. Kreda, da se vam pridruži. Potem ga lahko drkata drug drugemu. Saj veste – ein Händedruck unter Männern. Pa obilo dobrega drkanja,*

*vaš dekan, Frane Zorman*

Profesorja Kreda prav tako opomnim, toda to pot se postavim na Kmitičevo stran:

*Spoštovani doktor Kreda!*

*Prebral sem Vašo knjigo o Prešernu in se pridružujem mnenju doktorja Kmitica. Ogorčen sem, nimam besed. Ne morem razumeti, kako ste si drznili napisati, da si ga je naš veliki pesnik France Prešeren drkal. Ali je to kaj takega? Ali si ga vi nikoli niste drkali? Drkal si ga je Primož Trubar, Valentin Vodnik, Jovan Vesel Koseski, drkal si ga je celo Anton Martin Slomšek, ki ravno zdaj čaka na beatifikacijo, pa Ivan Cankar si ga je drkal, Janez Cigler, Ivan Tavčar, Alojz Gradnik, Srečko Kosovel ... drkali so si ga tudi naši smučarski asi, katerih imen raje ne bom omenjal. Vsi so si ga drkali. Pa kaj potem? Ves svet je ena navadna drkarija!*

*drkastično Vas pozdravlja  
in Vam želi še obilo dobrega drkanja,  
dekan dr. Frane Zorman – Drkač*

Privlačni predavateljci na germanistiki Tjaši Koršič pošljem pismo o ljubezni in sanjah:

*Spoštovana in draga Tjaša!*

*Nekaj poklonov bi Vam rad naklonil kakor ranjen vitez. Hudo mi je, ker nimam lutnje, da bi igral in igral in igral. Kje je veselje in radost, kje upanje in hrepenenje, da bi Vam povedal, da sem Don Kihot in Sancho Pansa skupaj? Gledam Vas, Vašo erotiko, Vaše čutne ustne, ki kot da bi me vsak dan znova nagovarjale: "Pridi najdražji in me vzemi." In jaz sem pripravljen. Lahko bi skočil kot žrebec, lahko bi divjal kot vulkan na vseh stezah naše in njihove strani sveta. In Vi, draga Tjaša, upam, da ne boste niti črhnilo o tem pismu, ki je stkano iz srca in iz vseh drobnih pozornosti, ki so se nabirale čez leto. Čeprav vem, da je malce pozno, Vam ponujam roko čistega in iskrenega prijateljstva. Naj ga nikdar ne zagrnejo valovi pozabe.*

*Rad bi se zopet učil. Rad bi, da mi pripovedujete z Vašim nežnim in tihim šepetom o vsem. Vem, koliko je ura in vem, da boste morda v zadregi. A odločil sem se za ta nepreklicen korak, ki lahko vodi v propad. In za konec naj zadrhtim kot slamica. Nežne travnate bilke naj naju božajo, ko bova hodila po Rimski cesti, razpeta na križ. In tam naju ugleda svetloba, da se ji bova predala zdaj ali nikoli.*

Okornemu, visokoraslemu profesorju na primerjalni književnosti Evaldu Kavljju, vedno mrkemu in strogemu možakarju, posvetim teh nekaj besed:

*Pišem Vam kar tako, ker mi je dolgčas. Videl sem Vašo sliko na svetovnem spletu in nekaj mi je reklo, da Vam moram pisati. Seveda upam, da ne boste hudi, ker moje besede ne bodo tako uradne. Včeraj sem bil v lunaparku. Vozil sem se z vrtiljakom, pojedel nekaj sladkorne pene, nato pa šel v kino. Gledal sem napeto kriminalko, ki je bila vizionarska slika strahot, ki bi lahko zavladatale v letu 1998. Dragi Evald, sploh ne veste, kako se je podražila kinovstopnica. Včasih me prime, da bi vriskal. Srečen sem in zadovoljen, ker živim, ker lahko ljudem govorim, da jih imam rad. Po kinu sem odšel na burek k Šiptarju na koncu Miklošičeve. Bil je res slasten. Potem so prišli neki pretepači, ki so zahtevali od mene denar. Nisem jim ga hotel dati. Zbili so me na tla in mi vzeli celo zlato uro, ki mi jo je dala babica. Bil sem jezen. Kako rad bi jim posvetil, tem paglavcem! Dobro bi bilo, če bi šla kdaj skupaj nad njih, se oborožila in samo streljala. Potem naju ne bi bilo strah, kajne?*

*Ravnokar jem palačinke. Rad imam tiste z marmelado ali brez nje. Ugajajo mi, če se tako pocasto razlivajo po prstih. Mmm, mmm; res so dobre. Dragi Evald, kaj pa Vi? Kaj počnete, kaj delate? Oglasite se kaj, da kakšno rečeva. Lepo bi bilo, da mi pošljete kak e-mail. Morda še danes?*

*Lepe pozdrave, Vaš prijatelj dr. Frane Zorman*

In še doktorju Prusu, oh, nesrečniku zarotniškemu:

*Pišem vam, ker se mi zdi, da so začeli nekateri posamezniki kovati zaroto proti meni. Skušajo vplivati na fakultetni svet, da bi mi odvzel funkcijo dekana, nekateri pa so odšli do prorektorja, ki naj bi v Sobotno prilogo Dela napisal članek o nevzdržnih razmerah na filozofski fakulteti. Kot glavna zarotnika mi je Braco Rutar omenil Prusa in Maska, v drugi klan pa naj bi bila vključena tudi Lev Rosentahl in Rastko Močilar. Vidim, da gre za napad izrazito levega lobija proti mojemu koherentnemu delu. In ta zarota se mora dogajati ravno v trenutkih, ko bo k nam prišel papež. Ravno takrat bomo morali poravnovati račune. Upam, da je govorjenje nekaterih "mojih zaupnikov" izmišljeno in utemeljeno v retoriki strahu. Če ni, pa vam in vsem vašim zarotnikom svetujem, da v času papeža odidete v ilegalo in tam širite vaše levičarske ideje. Prosil bi vas, da mi pošljete e-mail in morebitno zaroto pojasnite.*

*Pozdrav, dekan Frane Zorman*

Ko odpošljem teh nekaj pisem, ležem na posteljo, sezujem copate in s prsti migam od zadovoljstva, premišljujoč, kako se bodo odzvali vsi ti profesorji – ali mi bodo odgovorili in hoteli razpravljati ali pa bodo zagnali vik in krik.

Čez slabe pol ure spet sedem za računalnik in preverjam, ali sem dobil kak odgovor. Doktor Manfreda mi žal ni odgovoril, prav tako ne profesorji Pokveka, Kmitic, Kreda in Kavelj, niti Koršičeva in Prus, sem pa zato dobil odgovor psihologa Vida Divjaka, ki sem mu pisal že predvčerajšnjim, vendar sem pismo odposlal šele danes, z ostalo pošto vred, saj se prejšnjic zaradi prezasedenih zvez nisem mogel priključiti na medmrežje. Vsebina mojega pisma je bila sledeča:

*Dragi Vid, res ni lepo, da sta z doktorjem Maskom govorila take reči o meni in blatila moje znanstveno delo. To me je res prizadelo. Z Maskom sva že dalj časa sprta, že več kot dve leti ne govoriva. Ne razumem, zakaj si se mu pridružil in kaj Te je gnalo, da kuješ zaroto za mojim hrbtom. Mislim sem, da si moj prijatelj, zdaj pa vse bolj dvomim v to ... Kar pa se tiče spora s pedagoško katedro, bi Ti rad sporočil, da sem na Tvoji strani in Te podpiram.*

*Tudi sam sem imel nekoč podobne probleme s Prusom, ampak to je že druga zgodba. Zdaj imam druge težave, zato bi Te prosil, da mi kot izkušen psiholog svetuješ.*

*Zadnjič sem celo noč delal v pisarni, izmučen sem bil. Nisem mogel pregledati vseh primerov, ki se mi že dalj časa kopičijo na mizi. Potapljal sem se v spanec, imel težke halucinacije, tajnica mi je skuhala kavo, popil sem je skoraj pol litra, srce mi je močno razbijalo ... ampak Vid, jaz ne zdržim več ... Toda kaj naj naredim? Naj pustim vse skupaj in odstopim? Vseeno čutim neko odgovornost do vseh, ki mi zaupajo in sodelujejo z mano. Včasih se mi zdi, da se moj čas izteka ... Ampak ne bi prenesel, da bi na moj položaj prišel kak mlajši kolega, to bi me še bolj dotolklo. Kot psihologa te prosim za nasvet. Lahko je Tebi, ki sedeš*



*na letalo, odletiš na Havaje in tam v havajski srajci in z vencem rož okrog vratu plešeš z domačinkami, poslušáš zvoke kitar in piješ koktejl ... Kaj pa jaz, ki nosim breme cele filozofske fakultete? In potem še ta prekleti spor s pedagoško katedro! Vid, prosim, povej mi, kaj naj storim?*

*Tvoj Frane*

Ne mine niti pol ure, pa mi prijatelj Vid že odgovori (zanimivo in obenem čudno je, da se je na mojo vabo ujel prav psiholog, ampak to samo potrjuje reklo, da je kovačeva kobila vedno bosa, ali, kot bi rekli v tem primeru, psihologova pamet je najbolj naivna). In zdaj njegovo pismo čaka, da ga odprem in preberem. Dvakrat kliknem z miško in besedilo se pojavi na zaslonu:

*Dragi Frane. Tvoje pismo je zame kot strela na jasnem nebu. NIKOLI nisem govoril z Maskom o Tebi (razen morda kakih naključnih pripomb, npr. "oddal sem prošnjo Zormanu"), Tebe in Tvoja dela sem zmeraj visoko cenil. Ali Ti nisem vedno dal svoje knjige? Zato vsega tega ne razumem. Nazadnje bom še verjel noremu Prusu, da je svet poln zarot. Prav tako se mi niti ne sanja o kakšnem sporu s pedagoško katedro ...*

Na tem mestu je sporočilo prekinjeno, toda ravno v tem trenutku prispe nova pošta:

*Dragi Frane. Odpisal sem takoj, ko sem prejel Tvoje pismo. Toda z modermom je bilo nekaj narobe, ni mi hotelo pisati vrstic do konca, zato sem prekinil in se zdaj ponovno oglašam. Torej, Tvoje pismo je zame kot strela z jasnega. Niti sanjalo se mi ni o Tvojem sporu z Maskom. Z njim nisem imel nobenega pogovora o Tebi (ne izključujem naključnih besed, npr. "Z Zormanom sem govoril o napredovanju profesorjev po novih pravilih"). Verjamem, da si vznemirjen, a sploh ne vem, za kaj gre! Nazadnje bom še verjel zmešanemu Prusu, da je svet poln zarot. Sicer sem pa prepričan, da uradniško delo znanstvenika uničuje. Sam sem imel univerze in oddelka zadosti že pred leti (za časa njegovega veličanstva Jermama) in sem prekinil odnose – ne hodim na seje, sestanke, ne prevzemam funkcij, ne debatiram (razen, kadar se stvari tičejo mene osebno, kot je npr. priznanje ambasature). In ko sem rekel: "Univerza mi dol visi", sem našel duševni mir (vsaj v tej stvari). Ti si ugriznil in zdaj Ti ne preostane drugega, kot da: 1. stisneš zobe in zdržiš do konca čim bolj mirno in čim bolj samokontrolirano, 2. odstopiš, kar pa je po mojem mnenju slabša rešitev. Zdrži, Frane, zdrži in še enkrat zdrži, saj se čas izteka. Ja, Havaji, tam je lepo, gledal sem lepe deklice, vonjal rože in poslušal ptice, a to je samo pol resnice. Predavati moram tri ure dnevno, v tujem jeziku in tuji kulturi, kar pomeni še enkrat toliko priprav. Zdaj sem se že navadil, toda na začetku je bilo obupno in sem hotel še to univerzo poslati k vrugu, a sem zdržal. Vendar se tudi meni čas izteka. Vsem nam se izteka. Z najlepšimi pozdravi.*

*Vid*

Odgovor prijatelja Vida me spravi v tako dobro voljo, da začnem takoj pisati in pošiljati še veliko pisem, skoraj vsem profesorjem na fakulteti. To bodo začudeni, ko jih opozorim na napake in nepravilnosti! Kot dekan jim bom že povedal svoje. Vsako pismo je izvirno in zadeva vsakega profesorja osebno.

Poklic dekana je zame idealen. Toda ne vem, kako dolgo ga bom lahko še opravljaj. Zdi se mi namreč, da se moj čas izteka.

Ali me vidite, kaj počnem prav v tem trenutku? Pišem pismo predstojnici oddelka za pedagogiko in ji sporočam, da v naslednjem letu ukinjam pedagoško katedro. Priznati moram, da pri tem resnično uživam. Preden pismo odpošljem, pomolim desno roko visoko v zrak. Ali jo vidite? Z njo vam maham v pozdrav.

